

Bruksela, 21 listopada 2023 r.
(OR. en)

15676/23

DEVGEN 210
NDICI 30
ACP 117
RELEX 1348
FIN 1192

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	21 listopada 2023 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	13420/23
Dotyczy:	Sprawozdanie specjalne nr 14/2023 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pt. „Programowanie w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy” – Konkluzje Rady (21 listopada 2023 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie sprawozdania specjalnego Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 14/2023 pt. „Programowanie w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy”, przyjęte przez Radę na jej 3985. posiedzeniu, które odbyło się w dniu 21 listopada 2023 r.

Konkluzje Rady w sprawie sprawozdania specjalnego nr 14/2023 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pt. „Programowanie w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy”

1. Rada z zadowoleniem przyjmuje Sprawozdanie specjalne nr 14/2023 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego dotyczące programowania w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR) – Globalny Wymiar Europy. Ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje ustalenia i zalecenia Trybunału. Sprawozdanie specjalne stanowi istotny wkład w trwające procesy oceny śródkresowej i przeglądu śródkresowego ISWMR – „Globalny wymiar Europy”.
2. Programowanie ISWMR – „Globalny wymiar Europy” podlega zasadom programowania określonym w art. 12, 13 i 19 rozporządzenia (UE) 2021/947 („rozporządzenie w sprawie ISWMR – „Globalny wymiar Europy”). Zasady te przełożono na konkretne obszary priorytetowe, obszary interwencji, cele szczegółowe, oczekiwane rezultaty i orientacyjne przydziały środków na działania UE na szczeblu krajowym, wielokrajowym, regionalnym i globalnym, które mają na celu wzmocnienie zrównoważonego rozwoju. Rada przyjmuje do wiadomości ustalenia zawarte w sprawozdaniu specjalnym, zgodnie z którymi służby Komisji i ESDZ stosują różne metody do ustalania przydziałów finansowych w ramach programów wchodzących w zakres polityki sąsiedztwa i programów spoza tej polityki.
3. W tym kontekście Rada z zadowoleniem przyjmuje zakończenie programowania w odniesieniu do zdecydowanej większości planowanych dokumentów programowych mniej niż sześć miesięcy po przyjęciu rozporządzenia w sprawie ISWMR – „Globalny wymiar Europy” i związanego z nim aktu delegowanego. Umożliwiło to szybkie wykonanie budżetu i pełną ciągłość współpracy UE z krajami i regionami partnerskimi, w tym za pośrednictwem programów tematycznych.

4. Rada podkreśla, że od czasu zakończenia programowania ujętego w wieloletnich programach indykatywnych, świat zmaga się z szeregiem powiązanych ze sobą kryzysów, takich jak napastnicza wojna Rosji przeciwko Ukrainie i trwające skutki pandemii COVID-19. Te liczne kryzysy osłabiają zdolność krajów partnerskich do stawienia czoła utrzymującym się wyzwaniom związanym z ubóstwem, zmianą klimatu i degradacją środowiska, konfliktami, brakiem bezpieczeństwa żywnościowego, rosnącymi nierównościami i pogorszeniem koniunktury gospodarczej, co ma poważne konsekwencje dla migracji i przymusowych przesiedleń. W połowie okresu wdrażania zagrożone są Agenda 2030 i zawarte w niej cele zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w krajach partnerskich znajdujących się w najtrudniejszej i niestabilnej sytuacji. W oparciu o proces programowania zakończony w 2021 r. wdrożenie instrumentu ISWMR – „Globalny wymiar Europy” w duchu Drużyny Europy umożliwi UE zajęcie się wyzwaniami geopolitycznymi, przy jednoczesnym uwzględnieniu priorytetów i potrzeb rozwojowych krajów partnerskich.
5. Rada ponownie podkreśla, że UE ma ambicje współpracować z krajami partnerskimi w sposób strategiczny i na równych zasadach, w drodze wielostronnego dialogu opartego na podejściu zgodnym z zasadą faworyzowania myślenia strategicznego, budowania silnych i wzajemnie korzystnych partnerstw opartych na wspólnych wartościach, wspólnych interesach, wspólnych priorytetach politycznych i lokalnej odpowiedzialności za działania. Rada podkreśla, że należy stale zwiększać efektywność, przejrzystość i silne oddziaływanie unijnej współpracy na rzecz rozwoju z krajami partnerskimi.
6. Rada z zadowoleniem przyjmuje wniosek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, że służby Komisji i ESDZ opracowały kompleksowe programy geograficzne, uwzględniające szeroki zakres potrzeb krajów partnerskich i priorytetów UE. Z zadowoleniem przyjmuje również, że dostrzeżono przeprowadzenie szerokich, inkluzywnych i kompleksowych konsultacji, które następnie znalazły odzwierciedlenie w wyborze priorytetowych obszarów współpracy i partnerstw. Rada wzywa służby Komisji, ESDZ i państwa członkowskie do poprawy koordynacji między delegaturami UE a ambasadami państw członkowskich UE w krajach partnerskich, tak by nie ograniczała się ona jedynie do wymiany informacji, z myślą o dalszym propagowaniu podejścia Drużyny Europy i spójności działań zbiorowych. Szczególną uwagę należy zwrócić na włączenie państw członkowskich posiadających ambasady z siedzibą poza krajem akredytacji.

7. Rada przyjmuje do wiadomości dokonane przez Trybunał ustalenia, że liczba wspólnych strategii programowania pozostaje ograniczona i że nie osiągnięto jeszcze celu rozporządzenia w sprawie ISWMR – „Globalny wymiar Europy”, by w przypadku programowania krajowego preferowanym podejściem było wspólne programowanie, ponieważ uwagę przekierowano na inicjatywy Drużyny Europy. W związku z tym Rada wzywa Komisję do wznowienia regularnego mapowania działań w zakresie wspólnego programowania. Rada uznaje silny wkład podejścia Drużyna Europy i inicjatyw Drużyny Europy w zasadę „lepszego współpracy” w ramach unijnej współpracy na rzecz rozwoju.
8. Rada ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje zalecenie Trybunału dotyczące potrzeby udoskonalenia metodyki przydzielania środków finansowych krajom objętym polityką sąsiedztwa i uznaje znaczenie dalszego dokumentowania i konsekwentnego stosowania metodyki przydziału środków w ramach programów innych niż te wchodzące w zakres polityki sąsiedztwa. Rada podkreśla wartość integracji regionalnej i wpływ wieloletnich inkluzywnych regionalnych programów indykatorywnych. Rada wzywa służby Komisji i ESDZ do uwzględnienia tych zaleceń w bieżącym procesie przeglądu śródkresowego instrumentu ISWMR – „Globalny wymiar Europy” oraz do przygotowania odpowiednio jednolitej, porównywalnej, przejrzystej i dobrze udokumentowanej metodyki przydziału środków na potrzeby kolejnego okresu programowania. Rada zwraca się do służb Komisji i ESDZ o określenie dziedzin, w których możliwe jest dalsze ujednolicenie. Rada przypomina o znaczeniu minimalizowania różnic metodologicznych między regionami w oparciu o odpowiednie oceny polityczne, zgodnie z odnośnymi przepisami prawnymi.
9. Rada przypomina o szczególnym charakterze partnerstw z krajami objętymi polityką sąsiedztwa, zgodnie z zasadą zróżnicowania w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa, odzwierciedloną w mieszanym charakterze kryteriów przydziału w ISWMR – „Globalny wymiar Europy”. Obejmuje to wskaźniki ilościowe i jakościowe, w tym zaangażowanie na rzecz reform i poziom ambicji partnerstw z UE.
10. Rada z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie ram rezultatów programu „Globalny wymiar Europy” jako kluczowego narzędzia monitorowania umożliwiającego UE składanie sprawozdań na temat zagregowanych wyników osiągniętych na poziomie ISWMR – „Globalny wymiar Europy”. Zachęca Komisję do kontynuowania prac nad określeniem kluczowych wskaźników, poziomów wyjściowych i docelowych oraz podkreśla znaczenie regularnego przedstawiania zagregowanych wyników odpowiednim grupom roboczym Rady.

11. Rada z zadowoleniem przyjmuje zalecenie Trybunału dotyczące usprawnienia monitorowania opartego na wynikach. Zwraca się do Komisji o dalsze uproszczenie i zapewnienie spójnego stosowania wskaźników w celu ułatwienia agregacji danych, również przez państwa członkowskie. Chociaż odnotowuje, że we wszystkich przyjętych wieloletnich programach indykatorywnych uwzględniono wykorzystanie wskaźników korporacyjnych, ponad 20 % tych programów nie zawiera konkretnych poziomów wyjściowych lub wskaźników. Rada zachęca służby Komisji i ESDZ do wykorzystania możliwości, jaką daje śródkresowy przegląd programowania w ramach ISWMR – „Globalny wymiar Europy”, aby poprawić wykorzystanie wskaźników.
12. Rada ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje ustalenia Trybunału dotyczące potrzeby dalszego zawężenia zakresu procesu programowania. W tym względzie Rada przyjmuje do wiadomości zalecenie Trybunału, by odłożyć elementy nieobowiązkowe na etap wdrażania i zwraca się do służb Komisji i ESDZ, by w ramach swoich kompetencji przyjęły to ukierunkowane podejście do kolejnego procesu programowania, zachowując przy tym elastyczność niezbędną do programowania wieloletniego.
13. Rada uznaje znaczenie dalszego dokumentowania metodyki ustalania przydziałów dla krajów nieobjętych polityką sąsiedztwa, jednocześnie nadal uznając, że potrzebne są lokalne oceny jakościowe. Rada odnotowuje, że metodyka kolejnego procesu programowania powinna być bardziej ujednolicona i kompleksowa niż metodyka stosowana w odniesieniu do ISWMR – „Globalny wymiar Europy”. Rada wzywa służby Komisji i ESDZ do utrzymania przejrzystości i spójności, promowania skutecznego mobilizowania i wykorzystania zasobów krajowych oraz do uwzględnienia zdolności absorpcyjnej krajów partnerskich.
14. Rada z zadowoleniem przyjmuje zalecenie Trybunału dotyczące potrzeby wyjaśnienia metod służących do oceny oddziaływania wsparcia unijnego na rozwój w krajach partnerskich. W związku z tym zwraca się do służb Komisji i ESDZ o udoskonalenie tych metod, tak by lepiej wykazywać wyniki i faktyczne oddziaływanie wsparcia unijnego na rozwój w wybranych obszarach priorytetowych lub sektorach współpracy. Będzie to ważne w kontekście trwającego przeglądu śródkresowego ISWMR – „Globalny wymiar Europy”, w dokumentach programowych dotyczących kolejnego procesu programowania oraz w komunikacji strategicznej z partnerami w dziedzinie rozwoju.

15. Rada podkreśla znaczenie wykorzystania inicjatyw Drużyny Europy i strategii Global Gateway, aby poprawić widoczność działań UE i wzmocnić dialog polityczny z krajami partnerskimi. W tym celu przypomina, że ocena wpływu działań UE za pomocą wiarygodnych wskaźników ma zasadnicze znaczenie dla lepszego informowania o osiągnięciach UE i wykazania wartości dodanej, jaką oferuje Drużyna Europy.
-